

Z B I Ó R

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK II

Warszawa, dnia 15 lipca 1938 r.

Nr 40

T R E Ś Ć:

Str.

Poz. 118. Zarządzenie M. O. S. z dn. 8.VII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dn. 6.IV. 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw brukarskich na obszarze województwa poznańskiego 652

Poz. 119. Zarządzenie M. O. S. z dn. 8.VII. 1938 r. o nadaniu układowi zbiorowemu pracy dla kelnerów z dn. 20.IV. 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów gastronomicznych na obszarze miasta Lublina 652

Poz. 120. Zarządzenie Kom. Demobil. z dn. 30.VI. 1938 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dn. 28.V. 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w zakładach krawieckich na obszarze miasta Torunia. 653

Poz. 121. Zarządzenie Kom. Demobil. z dn. 5.VII. 1938 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dn. 10.V. 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy dla pracowników-kluczników zatrudnionych przez firmę „Potow” na obszarze miasta Torunia 659

118.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 8 lipca 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy z dnia 6 kwietnia 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw brukarskich na obszarze województwa poznańskiego.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Poznaniu w dniu 6 kwietnia 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich przedsiębiorstw brukarskich na obszarze województwa poznańskiego.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 8 czerwca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 33, poz. 88).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

119.

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ**

z dnia 8 lipca 1938 r.

o nadaniu układowi zbiorowemu pracy dla kelnerów z dnia 20 kwietnia 1938 r. mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów gastronomicznych na obszarze miasta Lublina.

Na podstawie art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242)

i rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) zarządzam co następuje:

§ 1.

Układowi zbiorowemu pracy dla kelnerów, zawartemu w Lublinie w dniu 20 kwietnia 1938 r., nadaję moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich zakładów gastronomicznych, nie wyłączając kawiarni, cukierni, mleczarni, bufetów kolejowych i klubów, na obszarze miasta Lublina.

Tekst powyższego układu został ogłoszony przy obwieszczeniu Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 8 czerwca 1938 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 33, poz. 89).

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

120.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego i powiatu działdowskiego

z dnia 30 czerwca 1938 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 28 maja 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy w zakładach krawieckich na obszarze miasta Torunia.

Na podstawie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okresu demobilizacji gospodarczej (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 28 maja 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy

w zakładach krawieckich na obszarze miasta Torunia, nadając moc obowiązującą, poczynając od dnia 30 maja 1938 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

(—) *inż. H. Zagrodzki*
Komisarz Demobilizacyjny.

1 zał.

Załącz. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 30 VI. 1938 r.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w sprawie ustalenia płac dla pracowników krawieckich, zatrudnionych w zakładach krawieckich w Toruniu, na posiedzeniach w dniach 21 i 28 maja 1938 r. w lokalu Inspektoratu Pracy w Toruniu w składzie ustalonym zgodnie z § 15 wyżej wspomnianego dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.:

Przewodniczący:

inż. Zygmunt Humięcki,

Ławnicy stali ze strony pracodawców:

Bolesław Szczuka i Jan Karolczak,

Ławnik niestały ze strony pracodawców:

Walerian Owczarzak,

Ławnicy stali ze strony pracowników:

Brunon Kirschnowski i Ignacy Baranowski,

Ławnik niestały ze strony pracowników:

Stanisław Machalski,

w obecności następujących uczestników zatargu:

ze strony pracodawców:

- 1) Cechu Krawiecko-Kuśnierskiego w Toruniu, ul. Kopernika Nr 41, w osobach *p. Teofila Anusiaka*, st. Cechu i *Kazimierza Lewandowskiego* — obaj z Torunia,

- 2) Cechu Krawiecko-Damskiego w Toruniu, ul. Szeroka Nr 39, w osobach: *p. Alfredy Ęjmowej*, *p. Klary Kowalskiej*, *p. Aleksandra Kołpackiego* i *p. Marii Radomskiej* — wszystkich z Torunia,

ze strony pracowników:

- 3) Związku Pracowników Krawieckich i Pokrewnych Zawodów woj. zachodnich w Toruniu, ul. Żeglarska Nr 4 m. 12, w osobach: *Leona Wierzchowskiego*, jako prezesa, i *Leona Drygałskiego*, sekr. zw. — obaj z Torunia,
- 4) Członków Związku Pracowników Krawieckich i Pokrewnych Zawodów woj. zach. w Toruniu, jako delegatów, w osobach: *Anastazego Sarnowskiego*, *Zygmunta Lewandowskiego* i *Wiktora Kułlewskiego* — wszystkich z Torunia,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron, prowadzących spór, do ugody, na podstawie §§ 25 i 27 przytoczonego już dekrety z dnia 23 grudnia 1918 r.:

o r z e k a:

§ 1.

W zakładach krawieckich na terenie miasta Torunia ustala się następujące płace dla czeladników krawieckich:

A. Odzież męska:

Rodzaj wykonanej sztuki	Kat. I	Kat. II
	zł	zł
Tużurek (Gehrock)	26,17	24,12
Marynarka 1-rzędowa	17,99	16,36
„ 2-rzędowa	18,48	16,76
Żakiet (jaskółka)	24,53	19,63
Frak	32,82	27,80
Rzymianka	24,53	19,63
Smoking	19,21	17,99
Palto zimowe na watolinie	25,35	21,97
„ letnie na podszevence	24,13	20,74
„ „ pół podszevky	23,71	20,33
Raglan zimowy	26,17	22,90
„ letni	24,53	19,63
Futro spacerowe	34,76	31,89

Spodnie długie	6,54	5,31
„ do kolan	6,95	5,73
Breczesy	9,00	7,36
Kamizelka jednorzędowa	3,68	3,06
„ dwurzędowa	4,09	3,27
„ frakowa	4,54	3,68
Prasowanie ubrania	2,04	1,64
„ spodni	0,61	0,41
„ płaszcz	0,82	0,61

B. Odzież wojskowa:

Kurtka	27,80	24,53
„ letnia	20,85	18,40
Płaszcz	25,35	22,90
Peleryna	9,82	8,21
Spodnie z lampasami	9,00	8,21
„ długie	6,54	5,31
„ do butów	9,02	7,40

Uwaga: Wszystkie prace wojskowe będą wykonywane według wskazanych przepisów.

C. Odzież damska:

Żakiet angielski	16,80	15,68
Spódnica	3,96	3,36
Kostium z jedwabiu	24,64	22,40
„ z surowego jedwabiu	19,04	17,36
Amazonka z breczesami	25,76	23,52
Komplet z spódnicą	23,52	21,28
Spódnica z obojczykiem	5,60	4,48
„ układana do czterech fałd	8,40	7,38
Płaszcz angielski letni	20,16	17,92
„ na watolinie	22,40	20,16
Futro gładkie, kołnierz i mankiety, skórki już zestawione przez kuśnierza	33,60	28,00
Raglan letni	20,16	17,92
Raglan na watolinie	22,40	20,16
Futro raglan	33,60	28,00
Kostium z płótna	15,68	13,44

§ 2.

Płace dodatkowe do stawek, podanych w § 1, dla czeladnika wynoszą:

a) przy dużych sztukach:

	zł.
Sztuka na włosiance z ręcznym szyciem . . .	0,61
Spodni kołnierz szewkiem wszyty i rozprasowany	0,41
Kieszenie boczne z podwój. paspłem i padką (oprócz smokinga)	0,27
Kieszeń biletowa na wierzchu z padką	0,21
Kładzenie wkładki w dolny brzeg i podwójne krzyżowanie na około (prócz futra)	0,61
Lamowanie obsadzenia ręką	1,17
Ramiona szyte ręką	0,21
Rękawy wszyte ręką	0,41
Plec przy sportówkach z obojczykiem i kontrfałdami	0,61
Sztuki ponad miarę 118 cm	0,82
„ poniżej miary 86 cm.	0,70

Uwaga: Do kategorii I-ej należą następujące prace objęte ceną podstawową: brzeg ręką szyty, kołnierz spodni pikowany, rozporek w rękawach z dziurkami ciętymi lub nałożonymi, wewnętrzne kieszenie z jęczyczkami, kołnierz stosowany, biletówka.

b) przy spodniach:

Szewek przy siedzeniu ręką szyty	0,27
Całe spodnie odpodszewkowane	1,64
Listewka w szlicu ręką szyta	0,21
Galon ręką naszyty	0,82
Ustawienie dołem gąmaszu	0,21
Galon do spodni wojskowych (paspół)	0,82
Skórzana obsada do breczesów ręką naszyta	4,09
„ „ „ „ „ tylko do kolan	1,64
Spodnie ponad miarę 118 cm	0,41

Uwaga: Do kategorii I-ej należą następujące prace objęte ceną podstawową: 4 duże kieszenie, 1 kieszeń do zegarka, mankiety, 2 fałdy, szluwki, jedwab w kolanie wszyty w szewek, siedzenie.

c) przy kamizelkach:

Kieszenie z padkami do zapinania	0,21
Oprócz wierzchnich dziurek, między temi kryte	0,27
Ponad miarę 118 cm	0,21

Uwaga: Do kategorii I-ej należą następujące prace objęte ceną podstawową: 4 kieszenie zewnętrzne, 1 kieszeń wewnątrz, brzeg ręką szyty, zapinacz do spodni, ściągacz i spinka ręką szyta.

§ 3.

Wynagrodzenia za wykonanie poszczególnych artykułów (rodzajów ubrań) niewyszczególnionych w §§ 1 i 2 niniejszego orzeczenia winno być tak skalkulowane przez zakłady krawieckie, aby zarobek godzinowy pracownika krawieckiego wynosił co najmniej 82 gr na godzinę.

§ 4.

Chałupnicy-czeladnicy otrzymują 12% do 15% według umowy — ponad taryfę w §§ 1 i 2 niniejszego orzeczenia.

§ 5.

Zasadnicze wynagrodzenie czeladnika za godzinę pracy wynosi:

w pierwszych 3 (trzech) latach po wyuczeniu	0,68 zł
od trzech do sześciu lat po wyuczeniu	0,78 zł
po sześciu latach po wyuczeniu	0,82 zł
czeladnicy pracujący przy przeróbkach i reperacjach	0,60 zł

Uwaga: Taryfa godzinowa będzie stosowana w tych wypadkach, które nie są objęte cennikiem od sztuki. Czeladnicy, którzy mimo swych lat po wyuczeniu nie opanowali całokształtu swego zawodu, zostaną, za uprzednim porozumieniem się, o odpowiednią ilość lat przesunięci wstecz. Wszelkie prace dodatkowe po wykonaniu sztuki będą obliczane według straconego na to czasu.

§ 6.

Zakres działania orzeczenia obejmuje miasto Toruń.

§ 7.

Orzeczenie niniejsze zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia umów zbiorowych bądź już zawartych,

bądź mających być zawartych w przyszłości, których postanowienia byłyby mniej korzystne, niż postanowienia orzeczenia niniejszego.

Warunki umów indywidualnych o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż przewiduje niniejsze orzeczenie, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy samego prawa przez odpowiednie postanowienia niniejszego orzeczenia, natomiast stawki korzystniejsze, stosowane do dnia 30 maja 1938 r., pozostają w mocy.

§ 8.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 30 maja 1938 r. do dnia 31 maja 1939 r. O ile orzeczenie niniejsze nie zostanie wypowiedziane przez jedną ze stron przed terminem 30.IV. 1939 r., automatycznie przedłuża się na rok następny itd. analogicznie.

§ 9.

Stronom pozostawia się termin do dnia 4 czerwca 1938 r. do oświadczenia się, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują.

Toruń, dnia 28 maja 1938 r.

Przewodniczący:

(—) *inż. Z. Humięcki*

Ławnicy stali:

(—) *Bolesław Szczuka*

(—) *Jan Karolczak*

(—) *Brunon Kirschnowski*

(—) *Ignacy Baranowski*

Ławnicy niestali:

(—) *Walerian Owczarzak*

(—) *Stanisław Machalski*

121.

ZARZĄDZENIE KOMISARZA DEMOBILIZACYJNEGO

dla obszaru województwa pomorskiego i powiatu działdowskiego

z dnia 5 lipca 1938 r.

o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 10 maja 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy dla pracowników-kluczników zatrudnionych przez firmę „Potow” na obszarze miasta Torunia.

Na podstawie § 23 rozporządzenia z dnia 3 września 1919 r. o przyjmowaniu i wydalaniu robotników podczas okre-

su demobilizacji gospodarczej (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1500) zarządzam co następuje:

§ 1.

Orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Toruniu z dnia 10 maja 1938 r., ustalającemu warunki pracy i płacy dla pracowników-kłuczników zatrudnionych przez firmę „Potow” na obszarze miasta Torunia, nadaję moc obowiązującą, poczynając od dnia 15 maja 1938 r.

Tekst orzeczenia podany jest w załączeniu do zarządzenia niniejszego.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy.

(—) *inż. H. Zagrodzki*
Komisarz Demobilizacyjny

1 zał.

Zał. do zarz. Kom. Demobil. z dn. 5 VII. 1938 r.

Komisja Pojednawczo-Rozjemcza w Toruniu, ustanowiona rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 331), działając na podstawie dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456), w celu załatwienia zatargu w sprawie pracy i płacy pracowników-kłuczników zatrudnionych przez firmę „Potow”, Poznańskie Towarzystwo Strzeżenia i Zamykania Domów — Oddział w Toruniu, ul. Rynek Nowomiejski Nr 27, na posiedzeniu w dniu 10 maja 1938 r. w lokalu Inspektoratu Pracy w Toruniu, w składzie ustalonym zgodnie z § 15 wyżej wspomnianego dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.:

Przewodniczący:
inż. Z. Humięcki

Ławnicy stali ze strony pracodawców:

Bolesław Szczuka z Wąbrzeźna, Mickiewicza 1
Jan Karolczak z Torunia, Mostowa 6,

Ławnik niestały ze strony pracodawców:
Franciszek Hamerski z Torunia, St. Rynek 29,

Ławnicy stali ze strony pracowników:
Ignacy Baranowski z Torunia, Legionów 29
Brunon Kirschnowski z Grudziądza, Bracka 1,

Ławnik niestały ze strony pracowników:
Zygmunt Felczak z Torunia, Legionów 29,

w obecności następujących uczestników zatargu:
ze strony pracodawców:

Poznańskie Towarzystwo Strzeżenia i Zamykania Domów „Portow” — Centrala w Poznaniu, Oddział w Toruniu, ul. Rynek Nowomiejski Nr 27, w osobie: *p. Sylwestra Darny*,

ze strony pracowników:

Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego — Sekretariat Okręgowy w Toruniu, ul. Legionów Nr. 29 w osobie sekr. zw. *p. Stefana Malchrowicza*,

po zbadaniu całokształtu sprawy, przeprowadzeniu postępowania dowodowego, wysłuchaniu głosów stron, ustaleniu punktów spornych oraz po stwierdzeniu, że nie można doprowadzić stron, prowadzących spór, do ugody,

na podstawie §§ 25 i 27 przytoczonego już dekretu z dnia 23 grudnia 1918 r.:

o r z e k a:

§ 1.

Minimalną stawkę godzinową ustala się dla klucznika na 40 gr.

§ 2.

Baterie elektryczne do lampek kieszonkowych w lecie klucznicy otrzymują po jednej, a w porze zimowej (od 1.X. do 31.III.) po trzy miesięcznie.

§ 3.

Za użytkowanie własnych rowerów tam, gdzie zachodzi konieczność posługiwania się nimi, jak w obwodach: 66 (Bydgoski), 67 (Mokre), klucznicy otrzymują dodatek miesięczny w kwocie 4 zł.

§ 4.

Wydawanie klucznikom mundurów, płaszczy, czapek, pasów itp. pozostawia się na dotychczasowych warunkach.

§ 5.

Urlopy wypoczynkowe wydaje się klucznikom na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 735).

§ 6.

Czas pracy w miesiącach letnich (od 1.IV. do 30.IX.) wynosi 8 godzin na dobę, a w miesiącach zimowych (od 1.X. do 31.III) 9 godzin na dobę.

§ 7.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 15 maja 1938 r. do dnia 30 kwietnia 1939 r. z tym, że niewypowiedzenie go przez jedną ze stron na miesiąc przed terminem wyekspirowania przedłuża ważność orzeczenia na rok następny.

§ 8.

Stronom pozostawia się termin do dnia 17 maja 1938 r. do oświadczenia się, czy orzeczenie rozjemcze przyjmują.

§ 9.

Ewentualny wniosek o nadanie orzeczeniu mocy obowiązującej przez Komisarza Demobilizacyjnego powinien być wniesiony na ręce Przewodniczącego Komisji Pojedynawczo-Rozjemczej w Toruniu w ciągu dni 14, tj. do dnia 24 maja 1938 r.

W Toruniu, dnia 10 maja 1938 r.

Przewodniczący:

(—) *inż. Z. Humięcki*

Ławnicy ze strony pracodawców:

(—) *Bolesław Szczuka*

(—) *Jan Karolczak*

(—) *Franciszek Hamerski*

Ławnicy ze strony pracowników:

(—) *Brunon Kirschnowski*

(—) *Ignacy Baranowski*

(—) *Zygmunt Felczak*

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ. WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 99930. 4.VII.1938. 800.

Prenumerata roczna 20 zł.

Cena niniejszego numeru 25 gr.